

Warszawa, dnia 16 października 2018 r.

Sygn. akt KR VI R 25/18

DECYZJA nr KR VI R 25/18

Komisja do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich w składzie:

Przewodniczący Komisji:

Patryk Jaki

Członkowie Komisji:

Sebastian Kaleta, Łukasz Kondratko, Paweł Lisiecki, Paweł Rabiej, Adam Zieliński,
Bartłomiej Opaliński,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 16 października 2018 r.

sprawy w przedmiocie decyzji Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 23 listopada 2006 r.,
nr [redacted] (znak: [redacted]) oraz decyzji Prezydenta m.st.

Warszawy z dnia 24 maja 2007 r., nr [redacted] (znak: [redacted]),

z udziałem stron: Miasta Stołecznego Warszawy, E. U. M. R. W. F., D. F., L. D. i K., E. F., H. F., K. P., następców prawnych A. F., następców prawnych M. S. K. i następców prawnych M. F.

na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3a oraz art. 30 ust. 1 pkt 4, 4b w zw. art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 718 ze zm., dalej ustawa) w związku z art. 156 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm., dalej: k.p.a.)

orzeka:

1. stwierdzić nieważność decyzji Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 23 listopada 2006 r. nr [REDACTED] (znak [REDACTED]) w całości
2. stwierdzić nieważność decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 24 maja 2007 r. Nr [REDACTED] (znak [REDACTED]) w całości.

UZASADNIENIE

I

Komisja do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich (dalej: Komisja), działając na podstawie art. 15 ust. 2 i 3 w zw. z art. 16 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. po przeprowadzeniu czynności sprawdzających, w celu stwierdzenia, czy istnieją podstawy do wszczęcia postępowania rozpoznawczego, postanowieniem z dnia 28 maja 2018 r., wszczęła z urzędu postępowanie rozpoznawczego w sprawie decyzji Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 23 listopada 2006 r., nr [REDACTED] (znak: [REDACTED]) oraz decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 24 maja 2007 r., nr [REDACTED] (znak: [REDACTED]), dotyczących nieruchomości warszawskiej położonej w Warszawie przy ul. Puławskiej 137, stanowiącej działkę ewidencyjną nr [REDACTED] 1, obręb [REDACTED], dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie prowadzi księgę wieczystą nr [REDACTED] (w dniu wydania ww. decyzji KW nr [REDACTED] dawne oznaczenie wykazem hipotecznym nr [REDACTED]). W tej samej dacie Komisja wydała postanowienie o zawiadomieniu organów i sądów o wszczęciu postępowania przedmiotowego rozpoznawczego oraz postanowiła zabezpieczyć to postępowanie poprzez wpisanie do księgi wieczystej KW nr [REDACTED] ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu rozpoznawczym oraz o zakazie zbywania lub obciążania nieruchomości objętej tą księgą. Postanowienia Komisji zostały udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości (dalej: BIP) odpowiednio w dniach: 1 czerwca 2018 r. i 4 czerwca 2018 r. W wykonaniu postanowienia z dnia 28 maja 2018 r., sygn. akt KR I R 25/18, o wszczęciu z urzędu postępowania rozpoznawczego Komisja w dniu 30 maja 2018 r. skierowała odpowiednie zawiadomienia do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie i Prezydenta m. st. Warszawy. Zawiadomienia te zostały odebrane odpowiednio w dniach 7 czerwca 2018 r. i 12 czerwca 2018 r.

Na podstawie zarządzenia Przewodniczącego Komisji z dnia 28 maja 2018 r. założono akta sprawy o sygn. KR I R 25/18, sporządzono jej metrykę oraz załączono dokumenty zgromadzone w toku czynności wstępnych sprawdzających oraz czynności sprawdzających.

W dniu 19 czerwca 2018 r. w wykonaniu postanowienia z dnia 28 maja 2018 r., Komisja zawiadomiła strony postępowania o wszczęciu postępowania rozpoznawczego. Przedmiotowe zawiadomienie zostało udostępnione w BIP w dniu 20 czerwca 2018 r.

Postanowieniem z dnia 14 czerwca 2018 r. zwrócono się do Społecznej Rady z wnioskiem o wydanie opinii w przedmiocie ww. decyzji Prezydenta m.st. Warszawy, dotyczących nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Puławskiej 137. Postanowienie to zostało opublikowane w BIP w dniu 28 czerwca 2018 r. i przekazane członkom Społecznej Rady w dniu 11 lipca 2018 r.

Zawiadomieniem z dnia 25 lipca 2018 r. ze względu na szczególnie skomplikowany stan sprawy, obszerny materiał dowodowy oraz konieczność zapewnienia stronom czynnego udziału w postępowaniu, wyznaczono nowy termin rozpatrzenia sprawy (24 września 2018 r.). Zawiadomienie to zostało ogłoszone w BIP w dniu 27 lipca 2018 r. Ponowne zawiadomienie o przedłużeniu postępowania rozpoznawczego (termin wyznaczono na dzień 24 października 2018 r.) zostało wydane w dniu 1 października 2018 r. i tego samego dnia ogłoszone w BIP. W tym samym dniu zawiadomiono strony o zakończeniu postępowania rozpoznawczego oraz o możliwości wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Zawiadomienie to zostało ogłoszone w BIP również 1 października 2018 r.

II

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Komisja ustaliła, co następuje:

1. Opis nieruchomości. Stan faktyczny i prawny nieruchomości do 1945 r.

1.1. Niezabudowana nieruchomość warszawska położona przy ul. Puławskiej 137 (dawna nieruchomość hipoteczna nr ----- o powierzchni 492 m²), opisana obecnie w ewidencji gruntów jako działka ewidencyjna nr ----- o powierzchni 471m² (KW nr -----), położona w obrębie -----, została objęta działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz.U. Nr 50, poz. 279, dalej: dekret). Z dniem 21 listopada 1945 r., tj. z dniem wejścia w życie dekretu, nieruchomości warszawskie, w tym grunt przedmiotowej nieruchomości, na podstawie art. 1 dekretu przeszły na własność gminy m.st. Warszawy.

1.2. Nieruchomość warszawska Nr hip. [redacted] o powierzchni 492 m² została wydzielona r. z nieruchomości hipotecznej „[redacted]” Nr [redacted] na podstawie decyzji Wydziału Hipotecznego Ziemskiego Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4 października 1927 r.

1.3. Zgodnie ze świadectwem hipotecznym Wydziału Hipotecznego Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 6 czerwca 1947 r. tytuł własności nieruchomości położonej przy ul. Puławskiej 137 o powierzchni 492 m² uregulowany był jawnym wpisem na imię [redacted] (J. [redacted]) F. [redacted], na mocy wniosku z dnia 27 września 1927 r.

1.4. Właściciel nieruchomości przy ul. Puławskiej 137 J. [redacted] (J. [redacted]) F. [redacted], zginął w trakcie Powstania Warszawskiego w dniu 8 września 1944 r. Pozostawił on po sobie dwóch synów: S. [redacted] F. [redacted], który zginął w czasie wojny w 1939 r. oraz J. [redacted] F. [redacted] (zmarł w 1966 r.).

1.5. Obecna dz. ew. nr [redacted] została wydzielona na podstawie decyzji Burmistrza Gminy Warszawa – Centrum z dnia 25 czerwca 2002 r. ([redacted]) z dz. ew. nr [redacted], o pow. 9013 m². Część dawnej nieruchomości hipotecznej nr [redacted] o pow. 21 m² weszła w skład dz. ew. nr [redacted] z obrębu [redacted], która to działka, zgodnie z decyzją Wojewody Mazowieckiego Nr [redacted] z dnia 9 maja 2006 r. stała się własnością Powiatu Warszawskiego i jest obecnie częścią drogi publicznej - ulicy Puławskiej.

2. Wnioski dekretowe i objęcie gruntu w posiadanie przez gminę.

2.1. Jak wynika z Prezentaty Zarządu Miejskiego w m.st. Warszawie wniosek o przyznanie prawa własności czasowej do gruntu został złożony dnia 14 lutego 1949 r. Z treści dokumentu nie wynika wprost, kto go złożył, ponieważ został opatrzony podpisem J. F. [redacted]. Jednocześnie na wniosku znajduje się adres zamieszkania osoby składającej wniosek – Puławska 137. Pod wskazanym adresem stale zamieszkiwała wdowa po J. [redacted] (J. [redacted]) F. [redacted], którą po śmierci syna S. [redacted] i męża J. [redacted] (J. [redacted]) opiekował się jej jedyny syn – J. F. [redacted]. Wniosek został najprawdopodobniej złożony przez prawnego następcę właściciela gruntu – J. F. [redacted], który podpisał się J. F. [redacted]. J. F. [redacted] miał wówczas 43 lata. Jak wynika z metryki chrztu E. U. [redacted] M. [redacted] z domu F. [redacted], córki J. [redacted] i F. [redacted], jej ojciec wraz z rodziną jeszcze w 1944 r. zamieszkiwał w Warszawie pod adresem Wi. [redacted]

Do wniosku dekretowego załączono dowód wpłaty na kwotę 3000 zł tytułem opłaty manipulacyjnej oraz świadectwo Sądu Okręgowego w Warszawie Wydziału Hipotecznego.

2.2. Objęcie powyższego gruntu przez gminę nastąpiło w dniu 16 sierpnia 1948 r., tj.

z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Nr 20 Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego m.st. Warszawy, a więc termin do złożenia wniosku upływał w dniu 16 lutego 1949 r.

3. Stan faktyczny i prawny nieruchomości w latach 1945 - 1948.

3.1. Na posesji przy ul. Puławskiej 137 wg karty rejestracyjnej nieruchomości, sporządzonej przez Zarząd Miejski w m.st. Warszawie Resort Techniczno – Budowlany w dniu 28 października 1948 r., znajdowały się następujące budynki: budynek frontowy, murowany, 1 – piętrowy, podpiwniczony, całkowicie zamieszkały (pow. zabudowy 114 m²); oficyna lewa, murowana, parterowa, podpiwniczona, całkowicie zamieszkała (pow. zabudowy 90 m²); oficyna poprzeczna, murowana, parterowa, podpiwniczona, całkowicie zamieszkała (pow. zabudowy 90 m²); oficyna prawa, murowana, parterowa, podpiwniczona, całkowicie zamieszkała (pow. zabudowy 24 m²) oraz oficyna prawa, drewniana, parterowa, całkowicie zamieszkała (pow. zabudowy 8 m²). W budynkach czynne były instalacje sieci miejskiej: wodociąg (częściowo) i elektryczność (częściowo).

3.2. Na skutek działań wojennych nieznaczemu zniszczeniu (I kategoria zniszczeń) uległ jedynie budynek frontowy. Oględziny budynku wykazały lekko uszkodzony dach, a stan budynku określono jako dobry, tj. nie stwarzający zagrożenia budowlanego. Budynek frontowy został odbudowany w części w 1946 r. na koszt Wł. ... F... j. W odbudowie pomagali lokatorzy nieruchomości. Po częściowej odbudowie budynek był stale zamieszkiwany od 1946 r.

3.3. W karcie rejestracyjnej nieruchomości, jako jej właściciel, wpisana była Wł. ... F... j.

4. Postępowanie dekretowe (1948 – 2004).

4.1. Przewodniczący Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie orzeczeniem administracyjnym z dnia 23 sierpnia 1950 r. ... odmówił dot. właścicielowi. (J...) J... F... i prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości warszawskiej położonej przy ul. Puławskiej nr 137, oznaczonej nr hip. 7873 i jednocześnie stwierdził, iż wszystkie budynki – fragmenty murów – znajdujące się na powyższym gruncie przeszły na własność Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, że zgodnie z opracowanym planem zagospodarowania przestrzennego teren nieruchomości warszawskiej przy ul. Puławskiej 137 jest przeznaczony pod użyteczność publiczną i został przydzielony do zagospodarowania instytucji będącej wykonawcą Narodowego Planu Gospodarczego.

4.2. Decyzję Prezydium Rady Narodowej odebrała W. F. 25 sierpnia 1950 r., zamieszkała pod adresem Puławska 137 (brak numeru lokalu na zwrotce).

Przedmiotowe orzeczenie zostało zaskarżone przez nią. W treści odwołania wskazała, że jest wdową po J. F., który został zabity w czasie Powstania Warszawskiego. Podała także, że w czasie powstania budynki uległy częściowemu uszkodzeniu, a uszkodzenia te zostały następnie wyremontowane przez nią z pomocą lokatorów.

4.3. Jeszcze przed rozpatrzeniem odwołania nieruchomość przy ul. Puławskiej 137 została protokolarnie objęta w 30 sierpnia 1950 r. przez Prezydium Rady Narodowej w m. st. Warszawie Wydział Polityki Budowlanej. Minister Gospodarki Komunalnej decyzją z dnia 17 kwietnia 1951 r., utrzymał w mocy orzeczenie Prezydium Rady Narodowej m.st. Warszawy z dnia 23 sierpnia 1950 r. w sprawie pozbawienia prawa własności czasowej gruntu wskazując że nieruchomość przekazana została na cele realizacji narodowych planów gospodarczych, zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego miasta.

4.4. Decyzją nr z dnia 3 kwietnia 1992 r. (znak Wojewoda Warszawski stwierdził nabycie przez Dzielnicę-Gminę Warszawa Mokotów z mocy prawa, nieodpłatnie, prawa własności budynku mieszkalnego, usytuowanego na nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Puławska – Bukowińska. Dla wymienionej nieruchomości została założona księga wieczysta.

4.5. W dniu 10 sierpnia 2001 r. E. M. oraz R. F., złożyli do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie (dalej: SKO) wniosek o stwierdzenie nieważności orzeczenia administracyjnego z dnia 23 sierpnia 1950, Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie, zarzucając, że ostatek ono wydane z rażącym naruszeniem prawa, poprzez wadliwą pobieżną wykładnię dekretu i uznanie, że teren jest przeznaczony pod użyteczność publiczną i został przydzielony do zagospodarowania instytucji będącej wykonawcą Narodowego Planu Gospodarczego. W treści wniosku wskazali także, że przedmiotowe orzeczenie zostało wydane po rozpoznaniu wniosku z dnia 17 lutego 1949 r. o przyznanie prawa własności czasowej do nieruchomości. Domagali się również stwierdzenia nieważności orzeczenia administracyjnego z dnia 17 kwietnia 1951 r., 5, wydanego przez Ministra Gospodarki Komunalnej.

Powyższy wniosek zgodnie z właściwością przekazano Prezesowi Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miasta, a następnie Ministrowi Infrastruktury, który z dniem 1 stycznia 2004 r. przejęło kompetencje Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast.

4.6. Minister Infrastruktury decyzją z dnia 31 marca 2004 r., [redacted] stwierdził nieważność decyzji Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 17 kwietnia 1951 r. [redacted] oraz utrzymanego nią w mocy orzeczenia Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie z dnia 23 sierpnia 1950 r. [redacted].

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że badane w trybie nadzoru ww. orzeczenia zostały wydane z rażącym naruszeniem art. 7 ust. 2 dekretu, bowiem odmówiono byłemu właścicielowi przyznania prawa własności czasowej, mimo braku wyjaśnienia i jednoznacznego ustalenia, czy korzystanie z przedmiotowego gruntu jest rzeczywiście sprzeczne z jego przeznaczeniem w ówczesnie obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego, a nie można było powoływać się na plan opracowany. Nadto uznano, że orzeczenia wydane zostały z rażącym naruszeniem ówczesnie obowiązujących przepisów o postępowaniu administracyjnym, tj. art. 44, art. 75 ust. 1 i 2 oraz art. 92 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. Co więcej błędnie uznano, że w dniu 14 lutego 1949 r. do Zarządu Miejskiego w m.st. Warszawie wpłynął wniosek byłego właściciela – J. [redacted] F. [redacted].

5. Wartość gruntu przed reprivatyzacją.

Wartość rynkowa gruntu stanowiącego dz. ew. nr [redacted] o pow. 471 m², ustalona przez biegłego rzeczoznawcę dla potrzeb ustalenia opłat z tytułu ustanowienia użytkowania wieczystego gruntu, wynosiła na dzień 10 października 2005 r. [redacted] zł. W chwili dokonywania przedmiotowego operatu szacunkowego nieruchomości była niezabudowana. Budynki zostały najprawdopodobniej rozebrane pomiędzy 1959 r., a 1989 r. Zstępni dawnego właściciela hipotecznego nie mieli żadnego wpływu na taki stan rzeczy.

Operat ten został zaktualizowany w dniu 3 listopada 2006 r. Wówczas wartość ww. niezabudowanej działki gruntu wynosiła [redacted] zł.

6. Dziedziczenie roszczeń do nieruchomości hipotecznej nr 7873.

6.1. Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie z dnia 15 lipca 2002 r. (sygn. akt [redacted]) stwierdzono, że spadek po J. [redacted] F. [redacted], zmarłym w dniu 8 września 1944 r., ostatnio stale zamieszkałym w Warszawie pod adresem ul. Puławska 137 m. 5, nabyli na podstawie ustawy: syn J. [redacted] F. [redacted] w 1/2 części i wnuk J. [redacted] W. [redacted] F. [redacted] w 1/2 części. Żonie zmarłego Wł. [redacted] F. [redacted] służyło dożywotnie użytkowanie na 1/3 spadku. Tym samym postanowieniem sąd stwierdził, że spadek po W. [redacted] F. [redacted] z domu K. [redacted] zmarłej dnia 13 września 1959 r.

w Warszawie, ostatnio stale zamieszkałą w Warszawie pod adresem ul. Piłsudskiego 5, nabyli na podstawie ustawy: syn Józef Fijałkowski oraz wnuk Józef Wójcik Fijałkowski w 1/2 części każdy z nich.

6.2. Spadek po Józefie Fijałkowskim zmarłym 17 grudnia 1966 r., na podstawie postanowienia Sądu Powiatowego dla m. st. Warszawy z dnia 13 października 1969 r. (sygn. akt I Ns 1000/69), nabyli: żona Maria Wójcik Fijałkowska oraz dzieci: Ryszard Wójcik Fijałkowski, Maria Szymańska i Ewa Urzędowska M. Fijałkowska wszyscy po 1/4 części.

6.3. W dniu 9 marca 1993 r. zmarła Maria Wójcik Fijałkowska, wdowa po Józefie Fijałkowskim. Postanowieniem z dnia 29 października 2001 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa w Warszawie (sygn. akt I Ns 1000/01), stwierdził, że spadek po niej nabyły jej dzieci: Ryszard Wójcik Fijałkowski, Maria Szymańska i Ewa Urzędowska M. Fijałkowska po 1/3 każde z nich.

6.4. Miłostwa Szymańska z domu Fijałkowska zmarła 29 sierpnia 2013 r. Zgodnie z aktem poświadczenia dziedziczenia (Rep. A nr 1000/13), sporządzonym przez asesora notarialnego Krzysztofa Półkę - Nowicką w dniu 12 września 2013 r., spadek po niej nabył w całości syn Ireneusz Duda K. Fijałkowski.

6.5. Józefa Wójcik Fijałkowska, ostatnio stale zamieszkałą w Tarnobrzegu, zmarła 3 lutego 1995 r. w Łodzi. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 15 października 2002 r. (sygn. akt I Ns 1000/02), spadek po nim na podstawie ustawy nabyli: żona Maria Fijałkowska z domu Olszowska oraz synowie Andrzej Fijałkowski, Mariusz Fijałkowski i Dominik Fijałkowski, wszyscy po 1/4 części. Tym samym postanowieniem sąd stwierdził, że spadek po Mariuszu Fijałkowskim z domu Olszowskim na podstawie ustawy nabyli synowie: Andrzej Fijałkowski, Mariusz Fijałkowski i Dominik Fijałkowski i wszyscy po 1/3 części.

6.6. Andrzej Fijałkowski, zmarł 22 października 2005 r. Zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 9 marca 2007 r. (sygn. akt I Ns 1000/07), spadek po nim na podstawie ustawy nabyli jego bracia: Mariusz Fijałkowski i Dominik Fijałkowski po 1/2 części każdy z nich.

6.7. Mariusz Fijałkowski zmarł 20 października 2013 r. Zgodnie z aktem poświadczenia dziedziczenia (Rep. A nr 1000/13), sporządzonym przez notariusza Ryszarda [imię] w dniu 27 listopada 2013 r., spadek po nim nabyli po 1/3 części żona Ewa [imię] oraz dzieci: córka Katarzyna [imię] z domu Fijałkowska i syn Hubert Fijałkowski.

7. Decyzje reprivatyzacyjne Prezydenta m. st. Warszawy i ich skutki.

7.1. W dniu 21 kwietnia 2004 r. E. U. Mi. K. R. wystąpili do Prezydenta m. st. Warszawy z wnioskiem o wszczęcie postępowania dekretowego w sprawie nieruchomości przy ul. Puławskiej 137.

Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy decyzją nr 4 z dnia 23 listopada 2006 r., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 lutego 1949 r., złożonego przez J. G. o przyznanie prawa własności czasowej (obecnie prawa wieczystego użytkowania) do niezabudowanego gruntu o pow. 492 m², ozn. nr hip. położonego w Warszawie przy ul. Puławskiej 137, ustanowił na lat 99 prawo użytkowania wieczystego do niezabudowanego gruntu o pow. 471 m², oznaczonego w ewidencji gruntów jako działka nr 1 w obrębie położonego w Warszawie przy ul. Puławskiej uregulowanego w KW Nr cz. na rzecz: E. U. Mi. K. w 1/6 części, M. S. K. w 1/6 części, R. i W. F. w 1/6 części, M. F. w 1/6 części, D. i J. w 1/6 części i A. F. w 1/6 części. W punkcie drugim decyzji organ dekretowy odmówił ww. stronom postępowania reprivatyzacyjnego ustanowienia prawa użytkowania wieczystego do gruntu o pow. 21 m², który stanowi część ulicy Puławskiej.

7.2. W chwili wydania decyzji przez Prezydenta m.st. Warszawy, w dniu 23 listopada 2006 roku nie żył A. F., który zmarł w dniu 22 października 2005 roku. Postanowienie o stwierdzenie spadku po ww. zostało wydane przez Sąd Rejonowy w T. w dniu 9 marca 2007 r. O fakcie tym organ dekretowy został poinformowany przez E. M. K. i M. K. (pismo z dnia 6 lutego 2007 r.) oraz Mariusza F. i D. F. (pisma z dnia 12 lutego 2007 r.). Jednocześnie strony wniosły o zmianę decyzji z dnia 23 listopada 2006 r. w ten sposób, aby prawa przysługujące A. F. zostały w częściach równych przeniesione na jego następców prawnych.

7.3. Decyzją Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 24 maja 2007 r. nr po rozpatrzeniu wniosków E. M. K. Mi. K. R. i M. F. oraz D. F. w sprawie zmiany pkt I decyzji Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy Nr 4 z dnia 23 listopada 2006 r. w związku ze śmiercią Artura Fijałkowskiego, Prezydent uwzględnił w całości żądanie stron i zmienił pkt 1. decyzji nr 4 z dnia 23 listopada 2006 r., w ten sposób, że ustanowił na lat 99 prawo użytkowania wieczystego do gruntu o pow. 471

m², oznaczonego w ewidencji gruntów jako działka nr 6 w obrębie , położonego w Warszawie przy ul. Puławskiej, uregulowanego w KW Nr 1 cz. na rzecz: E U- M w 2/12 częściach, M St K w 2/12 częściach, R W F w 2/12 częściach, M i w 3/12 częściach i D: F w 3/12 częściach.

7.4. Wykonanie ww. decyzji w formie aktu notarialnego umowy ustanowienia prawa użytkowania wieczystego gruntu nie było uzależnione od jakiegokolwiek warunku, a w szczególności od wyłączenia z decyzji komunalizacyjnej Wojewody Warszawskiego nr 2 z dnia 3 kwietnia 1992 r. części dawnej nieruchomości hipotecznej, co do której ustanowiono użytkowanie wieczyste.

7.5. Decyzja Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 23 listopada 2006 r., nr oraz zmieniająca ją decyzja Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 24 maja 2007 r., nr , zostały wykonane aktem notarialnym z dnia 22 października 2007 r. (Rep A nr 7) sporządzonym przez notariusza M W Umowa o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste została podpisana przez przedstawicieli m. st. Warszawy, E M , M , K i F , D: F oraz E , F , działającą we własnym imieniu, jak również jako pełnomocnik swojego męża M i (pełnomocnictwo notarialne z dnia 21 grudnia 2006 r., Rep. A nr

Na podstawie ww. umowy w dziale II Księgi Wieczystej o nr \ wpisano: D: (udział 3/12 w prawie użytkowania wieczystego); R W F (udział 2/12 w prawie użytkowania wieczystego); E U M (udział 2/12 w prawie użytkowania wieczystego); L i D: K (udział 2/12 w prawie użytkowania wieczystego); E , F i (udział 1/12 w prawie użytkowania wieczystego); H . F , (udział 1/12 w prawie użytkowania wieczystego) oraz K: , P: (udział 1/12 w prawie użytkowania wieczystego).

Przejęcie nieruchomości opisanej w ww. księdze wieczystej nastąpiło protokołem zdawczo – odbiorczym podpisanym przez przedstawiciela m. st. Warszawy oraz F M: , M K i R: F , działającego w imieniu własnym, jak również jako w imieniu M i D: F .

7.6. W dniu 24 października 2007 r. R: i F , E v M , M K , M F i D F , złożyli wniosek o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntu, stanowiącego dz. ew. nr przy ul. Puławskiej

137, ustanowione na mocy decyzji Prezydenta m. st. Warszawy z dnia: 23 listopada 2006 r. i 24 maja 2007 r., w prawo własności. Decyzją Zarządu Dzielnicy Mokotów Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. nr [redacted] prawo użytkowania wieczystego ww. nieruchomości zostało przekształcone we własność. Jednocześnie organ ustalił, że współwłaścicielami gruntu stali się: D[redacted] F[redacted] w udziale wynoszącym 3/12 nieruchomości, R[redacted] W[redacted] F[redacted] w udziale wynoszącym 2/12 nieruchomości, E[redacted] U[redacted] M[redacted] w udziale wynoszącym 2/12 nieruchomości, L[redacted] D[redacted] K[redacted] w udziale wynoszącym 2/12 nieruchomości, E[redacted] F[redacted] w udziale wynoszącym 1/12 nieruchomości, H[redacted] F[redacted] w udziale wynoszącym 1/12 nieruchomości oraz K[redacted] P[redacted] w udziale wynoszącym 1/12 nieruchomości.

8. Dowody będące podstawą ustalenia stanu faktycznego

Komisja ustaliła stan faktyczny w przedmiotowej sprawie na podstawie materiału dowodowego w postaci: akt miejskich opisanych jako „PUŁAWSKA 137” (jeden segregator); akt Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie (cztery teczki); akt Urzędu Miasta Biura Mienia Miasta i Skarbu Państwa (1 teczka), księgi hipotecznej pod nazwą „Nieruchomość Warszawska Nr [redacted]” oraz „[redacted]” (6 skoroszytów), dokumentów wieczystoksięgowych (2 skoroszyty) oraz dokumentów zgromadzonych w aktach głównych sprawy KR I R 25/18. Dokumenty zgromadzone na potrzeby niniejszego postępowania Komisja uznała za wiarygodne, co do okoliczności w nich wskazanych. Powyższe źródła dowodowe nie były kwestionowane przez strony, nie budziły również wątpliwości Komisji jeśli chodzi o ich autentyczność. Ponadto korespondowały ze sobą i tworzyły spójny stan faktyczny..

Komisja dała ponadto wiarę zeznaniom złożonym na piśmie przez strony postępowania: R[redacted] i E[redacted] M[redacted] w zakresie w jakim wyjaśnienia te nie były sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Niejednokrotnie informacje zawarte w pismach ww. stron (drugiego pokolenia zstępnych po dawnych właścicielu nieruchomości hipotecznej nr [redacted]) uzupełniały niekompletne dane wynikające ze zgromadzonej w sprawie dokumentacji.

III

Po rozpatrzeniu zebranego materiału dowodowego Komisja zważyła, co następuje:

1. Wydanie decyzji z rażącym naruszeniem prawa poprzez skierowanie decyzji Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 23 listopada 2006 r. nr [REDAKTOWANE] do osoby zmarłej, jako przesłanka stwierdzenia nieważności decyzji.

1.1. W ocenie Komisji decyzja Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 23 listopada 2006 r. nr [REDAKTOWANE], powinna zostać wyeliminowana z obrotu prawnego z mocą wsteczną jako wydana z rażącym naruszeniem prawa.

1.2. Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 3a ustawy w wyniku postępowania rozpoznawczego Komisja wydaje decyzję, w której: stwierdza nieważność decyzji reprivatyzacyjnej lub postanowienia w całości lub w części, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego lub w przepisach szczególnych. Zgodnie zaś z art. 156 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1257, ze zm.; dalej: k.p.a.), znajdującym odpowiednie zastosowanie w niniejszej sprawie, wydanie decyzji bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa, jako kwalifikowana wada prawna, stanowi przesłankę stwierdzenia nieważności kontrolowanej decyzji.

1.3. Pojęcie rażącego naruszenia prawa zostało unormowane w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a, który stanowi, iż organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która wydana została bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa. Przyjmuje się, że o rażącym naruszeniu prawa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. decydują łącznie trzy przesłanki: oczywistość naruszenia prawa, charakter przepisu, który został naruszony oraz racje ekonomiczne lub gospodarcze - skutki, które wywołuje decyzja (na temat tego pojęcia por. M. Sieniuc, Rażące naruszenie prawa w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w: Kodyfikacja postępowania administracyjnego, Na 50-lecie k.p.a., red. J. Niczyporuk, Lublin 2010, s. 709-718 i tam powołane judykaty). Oczywistość naruszenia prawa polega na rzucającej się w oczy sprzeczności pomiędzy treścią rozstrzygnięcia, a przepisem prawa stanowiącym jego podstawę prawną. Skutki, które wywołuje decyzja uznana za rażąco naruszającą prawo, to skutki niemożliwe do zaakceptowania z punktu widzenia wymagań praworządności - skutki gospodarcze lub społeczne skutki naruszenia, których wystąpienie powoduje, że nie jest możliwe zaakceptowanie decyzji jako aktu wydanego przez organ

praworządnego państwa (tak wyrok NSA z dnia 6 czerwca 2017 r., II OSK 2506/16, LEX nr 2366925).

1.4. Postępowanie w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji jest nadzwyczajnym trybem postępowania umożliwiającym wzruszenie ostatecznej decyzji administracyjnej. Możliwość podważenia zapadłego rozstrzygnięcia organu administracji publicznej jest dopuszczalna jedynie w przypadku zaistnienia jednej z kwalifikowanych wad określonych w art. 156 § 1 k.p.a. Usunięcie kwalifikowanych nieprawidłowości, które mogły wystąpić w trakcie trwania procesu administracyjnego, stanowi nadrzędny cel postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji i usprawiedliwia podważenie ogólnej zasady trwałości decyzji administracyjnych zawartej w art. 16 k.p.a. Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 9 marca 2017 r. uprawnienia do stwierdzenia nieważności decyzji reprivatyzacyjnej przysługują również Komisji w przypadku stwierdzenia, że zachodzą przesłanki określone w art. 156 k.p.a. lub w przepisach szczególnych.

Zgodnie z jednolitym i utrwalonym orzecznictwem sądowym postępowanie o stwierdzenie nieważności decyzji jest odrębnym postępowaniem, którego przedmiotem jest wyłącznie badanie zaistnienia przesłanek określonych w art. 156 § 1 k.p.a. Organ orzekający nie jest natomiast władny rozstrzygnąć sprawy zakończonej kontrolowaną decyzją co do jej istoty, gdyż postępowanie dotyczące stwierdzenia nieważności decyzji nie może zastępować postępowania odwoławczego lub go powtarzać (tak Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 13 czerwca 2003 r. sygn. akt I OSK 1706/10 dostępne na: <http://cbois.nsa.gov.pl>).

1.5. Celem postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności nie jest bowiem merytoryczne, ponowne rozstrzygnięcie sprawy w jej całokształcie, lecz przeprowadzenie weryfikacji ostatecznej decyzji z jednego tylko punktu widzenia, mianowicie, czy decyzja jest dotknięta jedną z wad kwalifikowanych wymienionych w art. 156 § 1 pkt 1-7 k.p.a. Jak wskazuje T. Kiełkowski (Kodeks postępowania administracyjnego, Komentarz pod. red. naukową H. Knysiak-Molczyk, wyd. Wolters Kluwer, W-wa 2015, kom. do art. 156 ustawy), decyzja przewidziana w art. 158 § 1 k.p.a. jest decyzją wydaną w sprawie administracyjnej, chociaż sprawy tej nie rozstrzyga. Dla oceny przyczyn stwierdzenia nieważności decyzji punktem odniesienia jest stan faktyczny i prawny z chwili jej podjęcia. W toku postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji organy badają, czy w sprawie istnieją przesłanki do jej wzruszenia, enumeratywnie wymienione w przepisie art. 156 § 1 pkt 1-7 k.p.a., przy czym pozytywne przesłanki stwierdzenia nieważności nie mogą podlegać wykładni rozszerzającej, a powinny być interpretowane dosłownie lub nawet ścieśniająco, ponieważ przepis ten ma charakter wyjątkowy.

Przedmiotowe postępowanie jest więc ograniczone do weryfikacji samej decyzji administracyjnej, a ewentualne wady stanowiące podstawę do stwierdzenia nieważności decyzji muszą tkwić w samej decyzji (tak wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 16 stycznia 2014 r. sygn. akt II GSK 1617/12 dostępny: cbois.nsa.gov.pl).

1.6. Unormowanie prawne nieważności decyzji administracyjnej jest swoistą konstrukcją procedury administracyjnej, w następstwie której następuje eliminacja z obrotu prawnego decyzji obciążonej kwalifikowanymi wadami prawnym ze skutkiem *ex tunc*. Decyzja administracyjna obciążona wadami wymienionymi w art. 156 § 1 k.p.a. jest aktem administracyjnym indywidualnym istniejącym w obrocie prawnym, a jej eliminacja z niego następuje w trybie i na zasadach określonych w k.p.a. Do momentu stwierdzenia nieważności w drodze ostatecznej decyzji właściwego organu wadliwa decyzja istnieje w obrocie prawnym, korzysta z domniemania prawidłowości decyzji administracyjnej i wywołuje skutki prawne.

Instytucja stwierdzenia nieważności pozwala organom administrującym na eliminację wadliwych aktów administracyjnych. W doktrynie wskazuje się, że unormowanie prawne nieważności decyzji administracyjnej z mocą wsteczną jest swoistą konstrukcją procedury administracyjnej, zbliżoną do nieważności względnej, która nie odpowiada w pełnym zakresie ani nieważności czynności prawa cywilnego, ani też nieważności postępowania cywilnego jako przesłanki środków odwoławczych (Adamiak, Borkowski, Komentarz, 2009, s. 577, M. Kamiński, Nieważność decyzji administracyjnej. Studium teoretyczne, Kraków 2006, s. 242). Ocena istnienia przesłanek stwierdzenia nieważności wymienionych w art. 156 § 1 k.p.a. następuje na podstawie przepisów prawa materialnego obowiązujących w dacie wydania decyzji podlegającej weryfikacji, a nie na podstawie przepisów prawa materialnego z daty stwierdzenia nieważności. W wyroku NSA z dnia 28 listopada 1997 r. (III SA 1134/96, ONSA 1998, Nr 3, poz. 101) podkreśla się, że "rozstrzygający dla oceny, czy zachodzą przesłanki stwierdzenia nieważności decyzji z powodu rażącego naruszenia prawa, jest stan prawa z wydania tej decyzji; na taką ocenę nie może mieć wpływu ani późniejsza zmiana prawa, ani tym bardziej zmiana interpretacji tego prawa".

1.7. Stwierdzenie nieważności jest aktem deklaratoryjnym, który: 1) działa z mocą wsteczną (*ex tunc*) od daty wydania decyzji stwierdzającej nieważność decyzji administracyjnej dotkniętej wadą, 2) uchyla wszelkie skutki prawne, jakie powstały od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji nieważnej, 3) obala domniemanie legalności i prawidłowości decyzji, której nieważność została stwierdzona, 4) skutkuje możliwością dochodzenia roszczeń odszkodowawczych, które przysługują od dnia, w którym stanie się

ostateczna decyzja o stwierdzeniu nieważności (por. m.in. Z. Banaszczyk, w: A. Olejniczak (red.). System Prawa Prywatnego, t. 6: Prawo zobowiązań - część ogólna, Warszawa 2009, s. 833; Z. Banaszczyk, Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną niezgodnym z prawem prawomocnym orzeczeniem lub ostateczną decyzją Pal. 2006, Nr 5-6, s. 118-135), 5) powoduje, że sprawa, która była przedmiotem decyzji uznanej za nieważną, wraca do stanu, w jakim się znajdowała przed jej wydaniem; 6) stwierdzenie nieważności decyzji czyni zbędną potrzebę dokonania przez sąd merytorycznej oceny zarzutów zawartych we wniesionej przez stronę skardze (tak wyrok WSA w Gdańsku z 11 czerwca 2014 r., II SA/Gd 180/14, Legalis). Stwierdzenie nieważności decyzji stanowiąc wyjątek od ogólnej zasady trwałości decyzji ostatecznych określonej w art. 16 § 1 k.p.a., nie pozwala na rozszerzającą wykładnię przesłanek określonych w art. 156 § 1 k.p.a.

1.8. W ocenie Komisji w niniejszej sprawie doszło do wydania decyzji administracyjnej z rażącym naruszeniem prawa, co skutkuje koniecznością stwierdzenia jej nieważności w całości. W literaturze wskazuje się, że pojęcie "prawo" w zwrocie "rażące naruszenie prawa" powinno być rozumiane szeroko, obejmując swoim zakresem przepisy prawa materialnego, procesowego oraz przepisy o charakterze ustrojowym (J. Borkowski, w: Adamiak, Borkowski, Komentarz, 2009, s. 599). Podobne stanowisko reprezentuje orzecznictwo (tak wyrok WSA w Rzeszowie z 8 maja 2014 r. II SA/Rz 194/14, Legalis, gdzie stwierdzono, że: „Naruszenie prawa» to naruszenie prawa materialnego, procesowego, oraz przepisów o charakterze ustrojowym i kompetencyjnym. Można wobec tego stwierdzić, że chodzi o wszystkie normy prawne regulujące działanie administracji publicznej w indywidualnych sprawach, niezależnie od tego, z jakich przepisów prawa się wywodzą”).

W orzecznictwie jak i piśmiennictwie, ukształtował się pogląd, wedle którego przypisanie decyzji wady nieważności w przypadku naruszenia przepisów proceduralnych dopuszczalne jest wyłącznie, gdy naruszenie tych przepisów ma charakter rażący i pozostaje w związku z ostatecznym rozstrzygnięciem sprawy. W odniesieniu do tych przepisów można by zatem mówić o rażącym ich naruszeniu wówczas, gdy w sposób nie budzący wątpliwości, a więc oczywisty, nie zastosowano by ich w trakcie prowadzonego postępowania lub zastosowano by je oczywiście nieprawidłowo. Naruszenie prawa procesowego w sposób rażący to takie naruszenie, które prowadzić musi do podjęcia wadliwego rozstrzygnięcia z tego właśnie powodu, musi przekładać się bezpośrednio na treść decyzji i musi w niej tkwić (tak wyrok NSA z dnia 13 października 2016 r., II OSK 3347/14, LEX nr 2169138).

1.9. Komisja ustaliła, że decyzja reprivatyzacyjna z dnia 23 listopada 2006 r. nr 4... została między innymi skierowana do A... F... . Osoba ta

zmarła w dniu 22 października 2005 r., a więc w dacie, kiedy organ wydawał decyzję reprivatyzacyjną, adresat decyzji nie żył od prawie roku. Wydając decyzję reprivatyzacyjną, w której jako stronę wskazano osobę nieżyjącą, organ uchybił elementarnym obowiązkom, polegającym na właściwym ustaleniu stanu faktycznego oraz kręgu stron postępowania.

Elementem każdego postępowania administracyjnego są jego podmioty, tj. organ, przed którym toczy się postępowanie oraz strona, o której prawach organ administracyjny orzeka w danym postępowaniu. Osoba fizyczna może być stroną postępowania, jeżeli ma zdolność do bycia podmiotem praw i obowiązków, a zatem jeżeli ma zdolność prawną. Zdolność prawną należy zaś oceniać według przepisów prawa cywilnego zgodnie z art. 30 § 1 k.p.a. Zgodnie z art. 8 Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 459, ze zm.; dalej: k.c.) zdolność prawna osoby fizycznej powstaje z chwilą narodzin, a kończy się z chwilą śmierci. Z powyższego wynika zatem, że status strony przysługujący osobie fizycznej wygasa z chwilą jej śmierci. Osoba zmarła nie może mieć ani zdolności prawnej, ani być podmiotem praw i obowiązków z zakresu prawa administracyjnego. Innymi słowy w stosunku do osoby zmarłej nie można wszcząć, ani prowadzić postępowania, nie mogą też być do niej kierowane wydane w sprawie rozstrzygnięcia.

W ocenie Komisji organ, kierując decyzję do osoby nieżyjącej, naruszył zawartą w art. 10 § 1 k.p.a. zasadę czynnego udziału strony w postępowaniu i jej prawa do końcowego zapoznania się z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. W tak prowadzonym postępowaniu organ nie zrealizował zawartych w art. 6 i 7 k.p.a. w zw. z art. 28 k.p.a. zasad praworządności i prawdy obiektywnej.

1.10. Wskazać należy, iż kodeks postępowania administracyjnego nie zawiera normy, która by wprost regulowała kwestię skutków prawnych skierowania decyzji do osoby zmarłej. Podstawową regułą postępowania administracyjnego jest prowadzenie go wobec osób żyjących. Skoro w przedmiotowej sprawie doszło do wydania decyzji w stosunku do osoby zmarłej, to należy przyjąć, że jest ona obciążona wadą nieważności. Skierowana została bowiem do osoby niebędącej stroną w sprawie. Okoliczność śmierci strony, nawet jeśli nie jest znana organom administracji publicznej w dniu wydawania decyzji, nie zmienia faktu, iż rozstrzygnięcie wydane zostało w stosunku do osoby nieżyjącej, która w chwili ich wydania nie miała już przymiotu strony.

W orzecznictwie sądów administracyjnych ugruntowany jest pogląd, że skierowanie decyzji do osoby zmarłej, która w chwili wydania decyzji nie miała już przecież przymiotu strony, jest wadliwością decyzji powodującą stwierdzenie jej nieważności na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. Zatem rozstrzygnięcie takie jest obciążone wadą nieważności i powinno

być usunięte z obrotu prawnego, aby nie wywoływało skutków prawnych (tak wyroki NSA: z 27.04.1983 r., II SA 261/83, OSP 1984, z. 5, poz. 108; z 14.01.2001 r., I SA 2462/99, LEX nr 82653; z 20.09.2002 r., I SA 428/01, OSP 2004, z. 3, poz. 33; a także wyroki NSA: z 11.03.2008 r., I OSK 1959/06; z 30.09.2009 r., I OSK 1429/08; z 08.02.2011 r., II OSK 99/10; z 27.10.2011 r., I OSK 1876/10; z 06.06.2012 r., I OSK 829/11; z 22.01.2014 r., I OSK 708/12; z 18.02.2016 r., I OSK 1150/14 – dostępne w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>).

W świetle powyższych ustaleń oraz rozważań teoretycznych w ocenie Komisji decyzja Prezydenta m. st. Warszawy została wydana z rażącym naruszeniem prawa, ponieważ skierowana została do osoby, która nie żyła w dacie jej wydania. Wskazana przesłanka wyczerpuje dyspozycje o której mowa w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. 1.11. W ocenie Komisji doszło również do rażącego naruszenia art. 7 k.p.a., który stanowi, że w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Organ nie dokonał dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, poprzez ustalenie czy wszystkie strony postępowania żyją, a w sytuacji ustalenia, że któraś z nich zmarła, nie ustalił po nim spadkobierców. W tym miejscu podkreślić należy, że strona do której została skierowana decyzja z dnia 23 listopada 2006 r. – A... F... zmarł w dniu 22 października 2005 r., zatem organ miał ponad rok na dokładne wyjaśnienie stanu faktycznego sprawy, w tym ustalenia następców prawnych zmarłej strony.

W ocenie Komisji decyzja Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 23 listopada 2006 r., nr 4... (znak: ...), nie mogła być wydana, a jej wydanie stanowi podstawę do jej eliminacji w drodze stwierdzenia nieważności na podstawie z art. 29 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 30 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.

2. Rażące naruszenie prawa poprzez wydanie decyzji Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 24 maja 2007 r., nr 1... w trybie art. 155 k.p.a. w celu konwalidowania decyzji Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 23 listopada 2006 r.

2.1. Przedmiotem postępowania rozpoznawczego prowadzonego przez Komisję była decyzja z dnia 24 maja 2007 r. nr ... wydana na podstawie art. 155 k.p.a.

Zgodnie z art. 155 k.p.a. decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony. Jak zauważa się w orzecznictwie, postępowanie prowadzone na podstawie art. 154 i 155 k.p.a. jest postępowaniem nadzwyczajnym, którego przedmiotem – w przeciwieństwie do postępowania głównego (rozpoznawczego) – nie jest merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, lecz przeprowadzenie weryfikacji wydanej już decyzji ostatecznej z jednego tylko punktu widzenia, a mianowicie, czy za zmianą (uchyleniem) przemawia interes społeczny lub słuszny interes strony (zob.: *wyrok NSA z 13 sierpnia 1997 r., III SA 854/96, Legalis nr: 280281*). Z uwagi na to, że zmiana decyzji na podstawie art. 155 k.p.a. inicjuje tryb służący weryfikacji ostatecznej decyzji administracyjnej, przepis ten musi być interpretowany ściśle (zob.: *wyrok NSA z dnia 18 sierpnia 2018 r., sygn. II OSK 2940/15, Legalis nr: 1672993*). Ponadto jedną z ogólnych zasad postępowania administracyjnego jest zasada trwałości decyzji ostatecznej wyrażona w art. 16 § 1 k.p.a. Trwałość decyzji ostatecznej oznacza, że sprawa administracyjna zakończona ostateczną decyzją nie może być przez organ administracyjny ponownie rozpoznawana. Jedynie w ściśle określonych przypadkach dopuszczalne jest uchylenie lub zmiana ostatecznej decyzji, stwierdzenie nieważności takiej decyzji lub wznowienie postępowania administracyjnego zakończonego taką decyzją.

Tryb art. 155 k.p.a. umożliwiający uchylenie lub zmianę ostatecznej decyzji może nastąpić jedynie wówczas, gdy brak jest podstaw prawnych do jej wzruszenia w innym trybie nadzwyczajnym. Z konstrukcji przepisu art. 155 k.p.a. wynika, że wzruszenie ostatecznej decyzji w tym trybie dotyczy wyłącznie takich decyzji, które nie są dotknięte kwalifikowanymi wadami, a zatem decyzji prawidłowych lub decyzji dotkniętych wadami lżejszymi czyli niekwalifikowanymi (zob.: *wyrok SN z 6.01.1999 r., III RN 101/98, wyrok NSA z dnia 24 stycznia 2017 r., sygn. I OSK 2003/15, CBOSA*). Jak wynika z powyższego decyzji podlegającej stwierdzeniu nieważności nie można zmienić w trybie art. 155 k.p.a. W orzecznictwie jednoznacznie wskazuje się, że tryb wzruszenia decyzji ostatecznych, przewidziany w art. 155 k.p.a., stanowi całkowicie odrębną, niezależną od innych trybów wzruszenia decyzji ostatecznych i niepozostającą z nimi w związku instytucje procesową. Jakkolwiek inne tryby wzruszenia decyzji ostatecznych również prowadzą do ich weryfikacji i są trybami nadzwyczajnymi, jednak system ten oparty jest na zasadzie niekonkurencyjności, co oznacza, że poszczególne tryby nadzwyczajne mają na celu usunięcie tylko określonego rodzaju wadliwości decyzji i nie mogą być stosowane zamiennie. Naruszenie wyłączności

stosowania określonego trybu nadzwyczajnego weryfikacji decyzji stanowi zaś rażące naruszenie prawa, będące podstawą stwierdzenia nieważności decyzji (por. *wyr. WSA we Wrocławiu z 3.12.2009 r., III SA/Wr 274/09, Legalis*).

2.2. Przesłanki materialne i formalne, a możliwość stosowania trybu art. 155 k.p.a.

2.1. Artykuł 155 k.p.a. zawiera dwa rodzaje przesłanek – formalne i materialne. Formalne to istnienie decyzji ostatecznej i zgoda stron postępowania, zaś materialne to brak sprzeciwu przepisów szczególnych, wystąpienie interesu społecznego lub słusznego interesu strony. Przesłanki te muszą być spełnione łącznie, aby mogło dojść do zmiany lub uchylecia decyzji, niewystępowanie więc którejkolwiek przesłanki nie może do takiego skutku prowadzić. Przed przystąpieniem do rozważania przesłanek materialnych organ musi najpierw ocenić czy wystąpiły wymogi formalne (zob.: *wyrok NSA z dnia 26 września 2017 r., sygn. I OSK 3036/15, Legalis nr: 1672993; wyrok NSA z dnia 28 kwietnia 2000 r., sygn. I SA 819/99, LEX nr 55302*). Nie jest dopuszczalna weryfikacja decyzji ostatecznej w trybie art. 155 k.p.a. tylko w oparciu o jedną z przyjętych w tym przepisie przesłanek, tj. istnienie słusznego interesu strony w zmianie lub uchyleniu decyzji ostatecznej (zob.: *wyrok WSA Gdańsk z dnia 12 kwietnia 2017 r., sygn. II SA/Gd 54/17, Legalis nr: 1597285*).

Zgodnie z trafnym poglądem wyrażonym w wyroku SN z 6.01.1999 r., III RN 101/98, OSNAP 1999/20, poz. 637, uchylenie lub zmiana decyzji na podstawie art. 155 może nastąpić jedynie wówczas, gdy brak jest podstaw prawnych do jej uchylenia lub zmiany w trybie wznowienia postępowania (art. 145 § 1) lub do stwierdzenia nieważności (art. 156 § 1). Zob. też wyrok NSA w Warszawie z 26.07.1993 r., I SA 1892/92, ONSA 1994/3, poz. 116, w którym stwierdzono, że w trybie art. 155 nie można dokonywać zmiany decyzji dotkniętej wadą nieważności w celu jej sanowania. Decyzja wydana na podstawie art. 155 może dotyczyć wyłącznie kwestii rozstrzygniętych zmienianą (uchylaną) decyzją organu, a nie kwestii nowych.

Rozważenie możliwości stosowania trybu przewidzianego w art. 155 wymaga uprzedniego ustalenia, czy w konkretnym przypadku występuje tożsamość sprawy administracyjnej w znaczeniu materialnym (uzasadnienie uchwały NSA (7) z 3.11.2009 r., II GPS 2/09, ONSA WSA 2010/1, poz. 4). Na sprawę administracyjną w znaczeniu materialnym składają się elementy podmiotowe i przedmiotowe. Tożsamość elementów podmiotowych to tożsamość podmiotu będącego adresatem praw lub obowiązków, a tożsamość przedmiotowa to tożsamość treści tych praw i obowiązków oraz ich podstawy faktycznej i prawnej. Inaczej,

tożsamość sprawy występuje, gdy występują te same podmioty, gdy dotyczy ona tego samego przedmiotu i tego samego stanu prawnego w niezmienionym stanie faktycznym sprawy (uchwała NSA (7) w Warszawie z 27.06.2000 r., FPS 12/99, ONSA 2001/1, poz. 7; wyrok NSA w Warszawie z 29.04.1998 r., IV SA 1061/96, LEX nr 45166; wyrok NSA w Warszawie z 20.01.1999 r., III SA 6434/97, LEX nr 37852). W uzasadnieniu powołanej wyżej uchwały NSA z 3.11.2009 r., II GPS 2/09, przyjęto, że „ocena istnienia tożsamości sprawy administracyjnej w wypadku trybów nadzwyczajnych powinna uwzględniać, że nieuchronne zmiany stanu faktycznego nie mogą mieć na nią wpływu, gdy chodzi o konkretyzację jednego stosunku administracyjnoprawnego. W wypadku stosowania art. 155 k.p.a. regułą jest, że to właśnie zmiana okoliczności faktycznych, następująca po skonkretyzowaniu uprawnień lub obowiązków strony, uzasadnia skorzystanie z instytucji zmiany (uchylenia) decyzji. W związku z tym należało uznać, że jeżeli wspomniana zmiana zachodzi w ramach jednego stosunku administracyjnoprawnego, to tożsamość sprawy nie zostaje naruszona. W wypadku przyjęcia poglądu przeciwnego możliwość stosowania art. 155 k.p.a. zostałaby istotnie ograniczona”. W konkluzji sąd uznał, że „dopóki mamy do czynienia z tymi samymi prawami i obowiązkami tych samych podmiotów, ukształtowanymi obowiązującą decyzją, z tym samym lub zachowującym ciągłość regulacji stanem prawnym i niezmienionym w kwestiach prawnie istotnych stanem faktycznym, dopóty można mówić o tożsamości sprawy administracyjnej w znaczeniu materialnoprawnym”.

2.2. Wyrażenie zgody przez strony jest bezwzględny warunkiem możliwości zmiany bądź uchylenia decyzji w trybie art. 155 k.p.a. Jeżeli decyzja dotyczyła więcej niż jednej strony, wówczas niezbędne jest uzyskanie zgody wszystkich stron postępowania. Zgoda taka musi zostać wyrażona w sposób wyraźny i jednoznaczny. Jak trafnie stwierdzono w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 1991 r. (*sygn. III ARN 32/90, Legalis nr: 27272*): *"zgoda strony na wzruszenie w całości lub w części decyzji, z której czerpie ona swe prawa, nie może być ani dorozumiana, ani domniemana. Tylko i wyłącznie zgoda udzielona wprost i wyraźnie, przez stosowne oświadczenie złożone organowi administracji państwowej, może stanowić jedną z przesłanek zmiany lub uchylenia ostatecznej decyzji na podstawie art. 155 k.p.a."*. Stanowisko takie do dziś jest konsekwentnie podtrzymywane w orzecznictwie sądów administracyjnych, w tym m.in. przez Naczelną Sąd Administracyjny, który w wyroku z dnia 29 marca 2007 r. (*sygn. II OSK 547/06, Legalis nr: 172172*) stwierdził: *"Zmiana decyzji ostatecznej w trybie art. 155 k.p.a. możliwa jest przy spełnieniu wszystkich przesłanek wskazanych w tym przepisie, którego treść musi być interpretowana ściśle, a nie rozszerzająco. Organ administracji nie może więc wydać na podstawie art. 155 k.p.a. decyzji*

zmieniającej decyzję ostateczną, nie dysponując zgodą wszystkich stron postępowania uczestniczących w postępowaniu zakończonym decyzją ostateczną, w stosunku do której jedna ze stron złożyła wniosek o jej zmianę w trybie art. 155 k.p.a.”.

Wyrażenie zgody przez stronę powinno poprzedzać uchylene lub zmianę decyzji przez organ administracji publicznej, ponieważ treść tej zgody wyznacza zakres weryfikacji decyzji ostatecznej, tzn. dopuszczalność jej uchylenia oraz granice możliwych jej zmian (zob. *wyrok NSA z 25.6.1985 r., SA/Wr 351/85, ONSA 1985, Nr 1, poz. 36*). Niedopuszczalne jest zatem zatwierdzenie przez stronę *ex post* decyzji, która dokonuje weryfikacji decyzji ostatecznej. Organ administracji publicznej nie może ponadto domagać się od strony, która odmówiła wyrażenia zgody na weryfikację decyzji w trybie art. 155 k.p.a., aby uzasadniła swoje stanowisko (zob. *M. Szubiakowski, w: Wierzbowski, Postępowanie administracyjne, s. 212*). Dopóki organ nie wyda decyzji na podstawie art. 155 k.p.a., strona może wycofać udzieloną zgodę na zmianę lub uchylene dotychczasowej decyzji albo też zmodyfikować treść tej zgody. Organ administracji publicznej jest obowiązany ściśle interpretować treść zgody udzielonej przez stronę (por. *E. Iserzon, w: Iserzon, Starościak, Komentarz, s. 265*). Zgoda taka, ze względu na swój konstytutywny charakter, musi być jednoznacznie wyrażona. Należy mieć przy tym na uwadze wyrażoną w art. 14 k.p.a. zasadę pisemności. Zgoda ta nie może być domniemana na tej podstawie, że strona ta nie wniosła odwołania od doręczonej jej decyzji zmieniającej. Brak takiej zgody przed wydaniem w trybie art. 155 k.p.a. decyzji zmieniającej decyzję ostateczną czyni taką decyzję dotkniętą wadą kwalifikowaną, wskazaną w art. 156 § 2 k.p.a., z powodu rażącego naruszenia prawa.

Prezydent m. st. Warszawy wydał decyzję zmieniającą decyzję reprivatyzacyjną w trybie art. 155 k.p.a. bez wymaganej zgody stron postępowania. Przynajmniej organ nie mógł uzyskać takiej zgody od A. F., który w momencie wydawania decyzji nie żył już od ponad roku.

2.3. Pojęcia słusznego interesu strony i interesu społecznego, o których mowa w art. 155 k.p.a., nie zostały w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego zdefiniowane. Z uwagi na niedookreśloną ich treść analiza tych pojęć musi być dokonana pod kątem okoliczności konkretnej sprawy, w tym materii, której dotyczy (zob. *wyrok NSA z dnia 10 marca 2017 r., sygn. I OSK 1574/15, Legalis nr: 1631930*). Konieczne jest również ustalenie relacji pomiędzy tymi interesami. W przypadku konfliktu wymienionych interesów należy dokonać wnikliwej oceny na podstawie całokształtu okoliczności sprawy, któremu z interesów należy przyznać pierwszeństwo (por. *wyrok NSA z dnia 30 stycznia 2008 r., sygn. akt I OSK 2017/06*). Słusznego interesu obywatela nie można utożsamiać wyłącznie

z interesem strony postępowania, ponieważ ta regulacja dotyczy każdego, kogo mogą dotknąć skutki ostatecznej decyzji objętej żądaniem zgłoszonym w trybie art. 155 k.p.a. Słuszny interes strony nie może naruszać interesu innych obywateli, ale też nie może być sprzeczny z interesem społecznym.

W piśmiennictwie podkreśla się, że wprowadzenie, jako przesłanki dodatkowej zgodności wzruszenia decyzji z interesem społecznym i interesem jednostki powoduje znacznie ważniejszy skutek, ponieważ sprawia, że organ administracyjny nie może w rozpoznaniu sprawy na podstawie art. 155 k.p.a. nie ustosunkować się do celowości wzruszenia decyzji (*B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Warszawa 2011, s. 600 i nast.*). Dostrzegł to NSA, stwierdzając w tezie wyroku z 27 stycznia 1987 r., sygn. akt III SA 1048/86 (*publ.: ONSA 1987, Nr 2, poz. 50*), że "ograniczenie się przez organ przy rozpoznawaniu sprawy w trybie art. 155 k.p.a. wyłącznie do skontrolowania legalności decyzji objętej wnioskiem strony i zaniechanie rozpoznania sprawy w świetle przesłanek do zmiany lub uchylecia decyzji określonych w tym artykule stanowi naruszenie prawa". Obowiązki organu precyzuje się także w wyroku NSA z 19 kwietnia 2000 r., sygn. akt III SA 915/99 (*publ.: Legalis*), stwierdzając, że "badanie interesu społecznego i słusznego interesu strony (art. 155 k.p.a.) nie mogło polegać na ocenie prawidłowości zastosowania przepisów prawa przez organy obu instancji przy wydawaniu ostatecznej decyzji". Na konieczność zindywidualizowania, w konkretnej sprawie stosowania art. 155 k.p.a., wymagań interesu społecznego i słusznego interesu stron w odniesieniu do stanu faktycznego i prawnego tej sprawy, zwraca się uwagę w tezie wyroku NSA z 18.2.2000 r., V SA 1346/99 (*Legalis*).

Przesłanka dopuszczalności wzruszenia decyzji w postaci „słusznego interesu strony” niewątpliwie ogranicza strony w dysponowaniu prawami nabytymi z decyzji, ponieważ wprowadza dodatkowe kryterium zasadności zgody na wzruszenie decyzji, które ma uwzględnić organ administracyjny. Ta dodatkowa przesłanka stosowania przepisu art. 155 k.p.a. może pozwolić uchronić słabszą stronę postępowania od dyktatu innej, silniejszej strony.

2.4. Mając na uwadze powyższe rozważania teoretyczne wskazać należy, że w sprawie istniały podstawy do wzruszenia decyzji w innym trybie nadzwyczajnym to jest w trybie stwierdzenia nieważności decyzji, jako wydanej z rażącym naruszeniem prawa, co już wykluczało możliwość stosowania, przewidzianego dla decyzji prawidłowych oraz decyzji dotkniętych wadami niekwalifikowanymi, trybu z art. 155 k.p.a. Co więcej, w sprawie nie doszło do aktualizacji, warunkującej prowadzenie w tym trybie postępowania, przesłanki

formalnej w postaci zgody stron postępowania. A F jako osoba nieżyjąca, co oczywiste, zgody takiej wyrazić nie mógł.

Decyzji wydanej w tym trybie nie może konwalidować również zachowanie przesłanki formalnej w postaci zgody stron postępowania. O zmianę decyzji z dnia 23 listopada 2006 r. wnioskowały bowiem pozostałe strony postępowania – E M R, F M K oraz późniejsi następcy prawni A F, - M F i D : F. Wystąpienie tej przesłanki nie usprawiedliwia jednak organu dekretowego, który błędnie zastosował wspomniany art. 155 k.p.a. Prezydent m. st. Warszawy, jako organ administracyjny, powinien był znać przepisy procedury administracyjnej, które uniemożliwiają konwalidowanie decyzji dotkniętej wadą nieważności w rozważany sposób. Ponadto wskazać należy, że w uzasadnieniu decyzji z dnia 24 maja 2007 r. nr brak jest jakichkolwiek rozważań odnośnie tak istotnej w aspekcie stosowania art. 155 k.p.a. przesłanki materialnej w postaci przemawiającym za zmianą decyzji interesem społecznym.

3. Decyzja Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 23 listopada 2006 r., nr została wydana pomimo nieustalenia przesłanki posiadania gruntu w chwili złożenia wniosku dekretowego przez następcę prawnego J (J:) F. - J i F

3.1. Komisja ustaliła, że w ramach postępowania administracyjnego prowadzonego z wniosku dekretowego Prezydent m.st. Warszawy naruszył przepisy postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy, to jest art. 7, art. 77 § 1., w związku z art. 7 ust. 1 dekretu (Dz. U. 279 oraz z 1985 r. poz. 99, dalej dekret), poprzez nieustalenie przesłanki posiadania gruntu przez dotychczasowego właściciela lub następcę prawnego dawnego właściciela w chwili złożenia wniosku dekretowego.

Organ dekretowy przy wydawaniu decyzji reprivatyzacyjnej nr dnia 23 listopada 2006 r. w ogóle nie zajmował się badaniem jednej z przesłanek umożliwiających złożenie wniosku dekretowego, tj. przesłanki posiadania nieruchomości przez następcę prawnego J. (J: i F) – J: F

3.2. W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że organ prowadzący postępowanie ma tak ustalić stan faktyczny sprawy, aby był on zgodny z rzeczywistością. W szczególności jest obowiązany dokonać wszechstronnej oceny okoliczności konkretnego przypadku na podstawie analizy całego materiału dowodowego, a stanowisko wyrażone w decyzji

uzasadnić w sposób wymagany przez przepisy k.p.a. (vide: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 26 maja 1981 r., sygn. akt SA 810/81, ONSA 1981, nr 1, poz. 45). Z kolei zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 1994 r., (sygn. akt III ARN 55/94, OSNAPiUS 1995, nr 7, poz. 83): „(...) jako dowolne należy traktować ustalenia faktyczne znajdujące wprawdzie potwierdzenie w materiale dowodowym, ale niekompletnym, czy nie w pełni rozpatrzonym. Zarzut dowolności wykluczają dopiero ustalenia dokonane w całości materiału dowodowego (art. 80 k.p.a.), zgromadzonego i zbadanego w sposób wyczerpujący (art. 77 § 1 k.p.a.), a więc przy podjęciu wszystkich kroków niezbędnych dla dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, jako warunku niezbędnego wydania decyzji o przekonującej treści (art. 7 k.p.a.)”.

Komisja, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, stwierdziła, że Prezydent m.st. Warszawy naruszył przepisy postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy, to jest art. 7 k.p.a., art. 77 § 1 k.p.a. Prezydent m. st. Warszawy, wydając decyzję w dniu nr [redacted] z dnia 23 listopada 2006 r., nie podjął wszelkich czynności niezbędnych do wyjaśnienia stanu faktycznego, w szczególności uchybił obowiązkowi zgromadzenia w sposób wyczerpujący materiału dowodowego potrzebnego do wydania decyzji reprivatyzacyjnej. W toku przedmiotowego postępowania nie została w ogóle zbadana wynikająca z treści art. 7 ust. 1 dekretu, przesłanka w postaci posiadania gruntu. Jest to okoliczność, mająca kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy z wniosku dekretowego. Pomimo, że zgromadzenie materiału dowodowego w sposób właściwy pozwoliłoby na przesądzenie tej kwestii Prezydent m.st. Warszawy nie podjął żadnych czynności, zmierzających do wyjaśnienia tej okoliczności.

3.3. Zgodnie z treścią przepisu art. 7 ust. 1 dekretu dotychczasowy właściciel gruntu, prawni następcy właściciela, będący w posiadaniu gruntu, lub osoby prawa jego reprezentujące, a jeżeli chodzi o grunty oddane na podstawie obowiązujących przepisów w zarząd i użytkowanie – użytkownicy gruntu mogą w ciągu 6 miesięcy od dnia objęcia w posiadanie gruntu przez gminę zgłosić wniosek o przyznanie na tym gruncie jego dotychczasowemu właścicielowi prawa wieczystej dzierżawy z czynszem symbolicznym lub prawa zabudowy za opłatą symboliczną. Stosownie do ust. 2 wyżej przywołanego artykułu, gmina uwzględni wniosek, jeżeli korzystanie z gruntu przez dotychczasowego właściciela da się pogodzić z przeznaczeniem gruntu według planu zabudowania, a jeżeli chodzi o osoby prawne – ponadto, gdy użytkowanie gruntu zgodnie z jego przeznaczeniem w myśl planu zabudowania nie pozostaje w sprzeczności z zadaniami ustawowymi lub statutowymi tej osoby prawnej.

Przepis art. 7 ust. 1 i 2 dekretu zawiera pozytywne przesłanki, które muszą wystąpić łącznie, aby wniosek dekretowy mógł rozstać rozpoznany na korzyść dotychczasowego właściciela, następców prawnych właściciela lub osób prawa jego reprezentujących. Są nimi: posiadanie gruntu w dacie złożenia wniosku, złożenie wniosku w przepisany sześciomiesięcznym terminie oraz korzystanie z gruntu przez dotychczasowego właściciela dające się pogodzić z przeznaczeniem tego gruntu według planu zabudowania (zagospodarowania przestrzennego) (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 stycznia 2002 r., sygn. akt I SA 1482/00, Legalis Numer 80488; wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 lipca 2016 r., sygn. akt Kp 3/15, MP 2016, poz. 794, www.trybunal.gov.pl, OTK Seria A 2016, poz. 66; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 lutego 2010 r., sygn. akt I SA/Wa 1942/09, publ.:<http://orzeczenia.nsa.gov.pl>).

Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego, wyrażonym w wyroku z dnia 19 lipca 2016 r., sygn. akt Kp 3/15 „Określając wynikające z art. 7 ust. 1 i 2 dekretu warszawskiego przesłanki roszczenia o ustanowienie prawa rzeczowego, nie można pominąć żadnego z elementów treści tych przepisów. Art. 7 ust. 1 dekretu warszawskiego, jako uprawnionych wskazuje wprawdzie „dotychczasowego właściciela gruntu” i „jego prawnego następcę”, jednocześnie jednak możliwość zgłoszenia przez nich wniosku o przyznanie prawa rzeczowego wyraźnie uzależnia od posiadania gruntu; verba legis: „Dotychczasowy właściciel gruntu, prawni następcy właściciela, będący w posiadaniu gruntu”. Przepis uprawnia do złożenia wniosku także osoby „ich prawa reprezentujące”, w tym wypadku nie stawiając wymogu posiadania nieruchomości. Z porównania określenia obu kategorii uprawnionych wynika, że druga kategoria uprawnionych do zgłoszenia wniosku obejmuje przedstawicieli ustawowych i pełnomocników (uprawnieni formalnie) właścicieli i ich następców prawnych (uprawnieni materialnie), którzy – dla skuteczności wniosku – musieli być posiadaczami gruntu.” Nadto, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że „o pozycji wnioskodawcy decydowała treść art. 7 ust. 2 dekretu warszawskiego, z którego można wyczytać obowiązek gminy uwzględnienia wniosku, jeśli zachodzi wskazana w przepisie przesłanka pozytywna (posiadanie gruntu) i nie zachodzi przesłanka negatywna (sprzeczność z planem zabudowy).” (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 lipca 2016 r., sygn. akt Kp 3/15, MP 2016, poz. 794, www.trybunal.gov.pl, OTK Seria A 2016, poz. 66).

3.4. Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że jedną z przesłanek pozytywnego rozpoznania wniosku jest posiadanie gruntu w dacie złożenia wniosku. Samo posiadanie musi być rozumiane zgodnie z ówczesnymi przepisami prawa rzeczowego. Posiadaczem rzeczy –

zgodnie z art. 296 § 1 dekretu dnia 11 października 1946 r. – Prawo rzeczowe (Dz.U. Nr 57 poz. 319, dalej: dekret – Prawo rzeczowe) jest ten, kto nią faktycznie włada jak właściciel. Treść posiadania oprócz elementu faktycznego władania rzeczą (corpus) określa również element woli – zamiar władania rzeczą dla siebie jak właściciel (animus rem sibi habendi cum animo domini). Obok posiadania wymieniony dekret przewidywał instytucję posiadania prawa. W myśl art. 296 § 2 dekretu – Prawo rzeczowe, kto rzeczą faktycznie włada w zakresie, odpowiadającym treści użytkowania, służebności, zastawu, prawa najmu lub dzierżawy albo innego prawa, z którym łączy się władza nad rzeczą, jest posiadaczem prawa, którego treści jego władza faktyczna odpowiada. Z art. 297 dekretu – Prawo rzeczowe wynika, że dzierżenie tym różni się od posiadania, że dzierżyciel nie ma woli posiadania rzeczy dla siebie, lecz włada faktycznie rzeczą w imieniu innej osoby, a nie dla siebie (animus possidendi rem pro alieno, animus detendi). Również na dzierżenie oprócz wspomnianego elementu woli składa się faktyczne władanie rzeczą (corpus), które przedstawia się – na zewnątrz – tak samo, jak posiadanie.

Przepis art. 298 dekretu – Prawo rzeczowe wprowadził domniemanie prawne, że osoba, która rzeczą faktycznie włada, jest posiadaczem, należało ustalić corpus. „Corpus oznacza, że dany podmiot znajduje się w sytuacji, która daje mu możliwość władania rzeczą w taki sposób, jak mogą to czynić te podmioty, którym przysługuje do rzeczy określone prawo” (tak: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 10 maja 2016 r., sygn. akt I SA/Kr 364/16).

3.5. W orzecznictwie wyrażone zostało stanowisko, że do uznania, iż wnioskodawca pozostawał w posiadaniu gruntu na dzień złożenia wniosku, wystarczającym było sprawowanie faktycznego władztwa przez byłych właścicieli. „(...) byłemu właścicielowi gruntu, stanowiącego własność Państwa z mocy dekretu (...), którego wniosek o przyznanie mu na tym gruncie prawa wieczystej dzierżawy (użytkowania wieczystego), złożony we właściwym terminie, nie został załatwiony, przysługuje prawo korzystania z tego gruntu, jeżeli pozostaje on w tym gruncie w faktycznym związku gospodarczym, a grunt ten nie został przekazany przez organ administracji państwowej osobie trzeciej”. Nadto „osoba władająca gruntem za milczącą lub wyraźną zgodą państwa jako właściciela – ze względu na to, że pozwolono jej na posiadanie i korzystanie z gruntu - ma pozycję posiadacza zależnego w rozumieniu art. 336 KC”. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1971 r., sygn. akt III CZP 99/70, OSNC nr 2/1972, poz. 22).

Przytoczone powyżej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego jednoznacznie wskazuje, że Trybunał utożsamiał spełnienie warunku „posiadania gruntu” z faktycznym władztwem nad

nieruchomością objętą działaniem dekretu. Należy mieć jednak na uwadze, że ówczesne przepisy nie zawierały kategorii dotyczącej posiadania samoistnego ani zależnego, lecz zgodnie z koncepcją romańską – posiadanie rzeczy (prawa własności) i praw tj. posiadania w zakresie innych praw niż własność.

3.6. Zdaniem Komisji, pozytywną przesłanką rozstrzygnięcia wniosku dekretowego dla byłego właściciela lub jego następców prawnych jest posiadanie gruntu. Według przepisów dekretu z 1945 roku pozytywnymi przesłankami rozstrzygnięcia wniosku dekretowego są zatem: posiadanie gruntu, zachowanie terminu określonego w dekrecie oraz możliwość pogodzenia korzystania z gruntu przez dotychczasowego właściciela z jego przeznaczeniem w planie zabudowy (zagospodarowania przestrzennego), a w przypadku osób prawnych, dodatkowo - użytkowanie gruntu zgodnie z planem zabudowania, które nie pozostaje w sprzeczności z zadaniami ustawowymi lub statutowymi tej osoby prawnej (zob: *wyrok WS A w Warszawie z dnia 24 lutego 2010 r., sygn. akt I SA/Wa 1942/09, publ.: <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>*).

W wyroku z dnia 17 stycznia 2002 r. Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że „dekret ten, chociaż restrykcyjny dla właścicieli nieruchomości, to jednocześnie ustanawiał sztywne reguły, w których należało uwzględnić wnioski o przyznanie prawa własności czasowej (użytkowania wieczystego) do gruntu, jeżeli zostały spełnione przesłanki wymienione w treści art. 7 ust. 1 i 2 dekretu.” (vide wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 stycznia 2002 r., sygn. akt I SA 1482/00). Po pierwsze, dotychczasowy właściciel musiał posiadać grunt w dacie złożenia wniosku w przypisanym prawem terminie. Po drugie, korzystanie z gruntu przez dotychczasowego właściciela dawało się pogodzić z przeznaczeniem tego gruntu według planu zabudowania (zagospodarowania przestrzennego) (tak: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 stycznia 2002 r., sygn. akt I SA 1482/00, opubl. LEX nr 81770). O ile druga z przesłanek pozostaje w chwili obecnej poza sferą zainteresowania, to kwestia posiadania gruntu ma wpływ na prawidłowość wnioskowania w sprawie niniejszej. Z posiadaniem gruntu związane było immanentnie uprawnienie przyznane właścicielowi do złożenia wniosku w trybie art. 7 ust. 1 dekretu. Prezydent m. st. Warszawy, uznając w pełni konieczność ustalenia posiadania gruntu przez następcę prawnego dawnego właściciela hipotecznego, zaniechał realizacji tego obowiązku. r Zarówno w decyzji z dnia z dnia 23 listopada 2006 r., nr oraz decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 24 maja 2007 r., nr brak jest jakichkolwiek ustaleń dotyczących spełnienia przesłanki posiadania przedmiotowej

nieruchomości przez następcę prawnego dawnego właściciela J. F. (J. F.) w chwili złożenia przez niego wniosku dekretowego.

Komisja uznała, że wspomniany organ nie ustalił istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności o której stanowi art. 7 ust. 1 dekretu. Ustalenie tej okoliczności powinno znaleźć odzwierciedlenie w treści uzasadnienia decyzji.

Brak odniesienia się do powyższej kwestii nakazuje stwierdzić, że organ nie wywiązał się należycie z obowiązku wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy, naruszając tym samym przepisy art. 7, art. 77 § 1 k.p.a. Niewyjaśnienie wszystkich okoliczności mających istotne znaczenie w sprawie oraz nieuzasadnienie decyzji w sposób właściwy narusza podstawowe zasady postępowania administracyjnego.

3. 7. Stanowisko Komisji odnoszące się do interpretacji art. 7 ust. 1 dekretu zostało potwierdzone wprost przez ustawodawcę, który we wprowadzonym nowelizacją ustawy z 9 marca 2017 r. art. 30 ust. 4b) wskazał, że Komisja wydaje decyzję, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2-4, jeżeli decyzja reprivatyzacyjna została wydana pomimo nieustalenia posiadania nieruchomości warszawskiej przez dotychczasowego właściciela lub jego następców prawnych, o którym mowa w art. 7 ust. 1 dekretu. Tym samym to ustawodawca poprzez przepisy ustawy z 9 marca 2017 r. w brzmieniu obowiązującym po 14 marca 2018 r. doprecyzował, jak należy rozumieć przepis art. 7 ust. 1 dekretu, potwierdzając linię orzeczniczą wypracowaną dotychczas przez Komisję.

3.8. W materiale dowodowym zgromadzonym w aktach administracyjnych sprawy znajdują się dokumenty, którymi w dniu wydania decyzji dysponował organ administracyjny, które mogły być pomocne do zbadania tej kwestii. Ponadto w czasie wydawania decyzji reprivatyzacyjnych istniały dokumenty archiwalne (nie znajdujące się w aktach własnościowych dawnej nieruchomości hipotecznej nr), mogące wskazywać na występowanie po stronie J. F. posiadania względem tej nieruchomości w dacie złożenia wniosku, które to dokumenty Prezydent m. st. Warszawy powinien był zgromadzić i zbadać. Prezydent m.st. Warszawy nie podjął żadnych czynności zmierzających do wyjaśnienia sprawy posiadania nieruchomości przez następcę prawnego dawnego właściciela hipotecznego, czego wyrazem jest treść uzasadnień decyzji reprivatyzacyjnych z 23 listopada 2006 r. nr oraz z dnia 24 maja 2007 r., nr

W piśmiennictwie i judykaturze aprobowany jest pogląd, który podziela także Komisja, że w wypadku, gdy strona występuje do organu z żądaniem wydania orzeczenia (decyzji) o określonej treści, powołując się na określone fakty lub zdarzenia, to jej

obowiązkiem jest również wskazanie dowodów lub środków dowodowych służących udowodnieniu istotnych okoliczności sprawy.

W niniejszej sprawie organ nie przedstawił okoliczności, na podstawie których uznał, że wszystkie przesłanki dekretowe, umożliwiające rozpoznanie wniosku i przyznanie prawa użytkownika wieczystego, zostały spełnione. Brak prawidłowego uzasadnienia decyzji uniemożliwia ustalenie, czy organ nie przekroczył granic przyznanego mu uznania administracyjnego (wyrok NSA z 28 lipca 1995 r., III SA 1329/94, „Wokanda” 1996, nr 3, s. 28; wyrok NSA z 8 września 1998 r., IV SA 893/97, LEX nr 45905; wyrok NSA z 23 października 1998 r., I SA/Ka 225/97, Biul. Skarb. 1999, nr 1, poz. 20). Należy zwrócić przy tym uwagę, iż dowody zebrane w sprawie, a zwłaszcza dokumenty urzędowe, nie mogą zastępować uzasadnienia decyzji. Organ administracji, uzasadniając decyzję, może powoływać się na dowody zebrane w sprawie, jednakże nie zwalnia to go z obowiązku przedstawienia własnego stanowiska w sprawie i podania motywów tego stanowiska (tak: wyrok NSA z 17 października 1995 r., SA/Lu 2230/94, LEX nr 26996; tezę trzecią wyroku NSA z 7 sierpnia 1996 r., SA/Gd 1167/95, „Serwis Podatkowy” 1999, nr 4, s. 64; tezę drugą wyroku NSA z 28 maja 1998 r., I SA/Łd 1269/96, LEX nr 35968; tezę drugą wyroku NSA z 17 sierpnia 1998 r., IV SA 615/97, LEX nr 45910; tezę drugą wyroku NSA z 22 września 1998 r., I SA/Łd 1270/96, LEX nr 37597). Uzasadnienie decyzji przez organ powinno zatem umożliwić organowi nadzoru oraz sądowi administracyjnemu sprawdzenie prawidłowości toku rozumowania organu wydającego decyzję oraz motywów rozstrzygnięcia.

4. Brak nieodwracalnych skutków prawnych.

4.1. Zgodnie z treścią art. 29 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 9 marca 2017 r., w wyniku postępowania rozpoznawczego Komisja wydaje decyzję, w której stwierdza nieważność decyzji reprivatyzacyjnej lub postanowienia w całości lub w części, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego lub w przepisach szczególnych.

4.2. Kontrolowane decyzje reprivatyzacyjne Prezydenta m. st. Warszawy nie wywołały nieodwracalnych skutków prawnych w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. W myśl wskazanego przepisu, przez nieodwracalne skutki prawne należy rozumieć stan prawny powstały wskutek przeniesienia własności albo użytkowania wieczystego nieruchomości warszawskiej na osobę trzecią, o ile nie nastąpiło ono

nieodpłatnie lub na rzecz nabywcy działającego w złej wierze, lub zagospodarowania nieruchomości warszawskiej na cele publiczne, o których mowa w art. 6 u.g.n. Wskazana definicja zawiera w sobie dwa elementy, z których jeden konstytuuje zasadę, a drugi wyjątek od niej. Pierwszy określa czynność prawną w postaci przeniesienia własności lub użytkowania wieczystego na rzecz osoby trzeciej, która co do zasady przesądza o nieodwracalności skutków prawnych. Drugi natomiast statuuje wyjątki od wymienionej zasady. Analiza treści wskazanego przepisu prowadzi do wniosku, że nie można przyjąć na gruncie ustawy z dnia 9 marca 2017 r. istnienia nieodwracalności skutków prawnych, jeśli nabywca będący osobą trzecią nabył rzecz nieodpłatnie albo nabycie nastąpiło w złej wierze.

Pojęcie „nieodwracalności skutku prawnego” w płaszczyźnie prawa administracyjnego odnosi się do takich następstw decyzji administracyjnej (reprywatyzacyjnej), w których brak jest możliwości odmiennego ukształtowania sytuacji prawnej jednostki od tej, będącej następstwem decyzji administracyjnej, co wyklucza powrót do stanu poprzedniego (B. Adamiak, Glosa do uchwały SN z 28 maja 1992 r., III AZP 4/92, OSP 1993, nr 5, poz. 104, P. Przybysz, Kodeks postępowania administracyjnego, Warszawa 2017). Funkcjonuje ono na gruncie art. 156 k.p.a. i stanowi przesłankę negatywną, która wyłącza stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnej, pomimo istnienia wad kwalifikowanych określonych w art. 156 § 1, 3, 4, 7 k.p.a. Nieodwracalność skutków prawnych wynika z następczej w stosunku do uprzedniej decyzji administracyjnej czynności prawnej, nie dotyczy natomiast skutków wynikających z samego faktu wydania decyzji (M. Wincenciak, O tzw. „nieodwracalnych skutkach prawnych” decyzji administracyjnej (w:) Kodyfikacja Postępowania Administracyjnego. Na 50-lecie k.p.a., red. J. Niczyporuk, Lublin 2010, s. 901-902).

4.3. W orzecznictwie sądów administracyjnych podkreśla się, że „zawarcie umowy notarialnej i przeniesienie własności nieruchomości będące wynikiem wydania wadliwej decyzji administracyjnej dotyczącej sprzedaży nieruchomości powoduje powstanie nieodwracalnych skutków prawnych” (tak wyrok NSA z 22 stycznia 1998 r., I SA 1226/96, LEX nr 44529; wyrok NSA z 14 stycznia 1998 r., V SA 432/96, LEX nr 45663; tezę drugą uchwały składu siedmiu sędziów SN z 28 maja 1992 r., III AZP 4/92, OSNCP 1992, nr 12, poz. 21, B. Adamiak, Glosa do uchwały SN z dnia 28 maja 1992 r., III AZP 4/92, OSP 1993/5/104).

O nieodwracalności skutków prawnych może być mowa jedynie w przypadku pozytywnej decyzji reprywatyzacyjnej. Zgodnie z wyrokiem NSA z dnia 5 czerwca 2012 r., II OSK 292/11, LEX nr 1219128, decyzja powodująca nabycie prawa własności nieruchomości

wywołuje nieodwracalne skutki prawne w rozumieniu art. 156 § 2 k.p.a., jeżeli następnie to prawo własności jest przedmiotem obrotu prawnego w warunkach pozwalających na zastosowanie przepisów o rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych. Wydanie decyzji o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nie powoduje nieodwracalnych skutków prawnych. W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, iż decyzja wywołuje nieodwracalny skutek prawny gdy ani przepisy prawa materialnego ani przepisy procesowe stanowiące podstawę działania organu administracji nie czynią danego organu właściwym do cofnięcia tego właśnie skutku prawnego przez wydanie decyzji. Za nieodwracalne uznaje się natomiast skutki wynikające z dokonania na podstawie wydanej decyzji czynności cywilnoprawnych, odnośnie których organ administracji nie posiada kompetencji do władczej ingerencji. Typowymi przykładami nieodwracalnych skutków prawnych są sytuacje, w których poprzedni stan prawny nie może być przywrócony, gdyż nie ma już przedmiotu, którego prawo dotyczyło, lub też podmiot, któremu prawo przysługiwało, utracił zdolność do zachowania tego prawa albo wygasła instytucja stanowiąca źródło prawa. W wyroku z dnia 30 września 2002 r. II S.A./Ka 2651/00 (ONSA 2004/1/18) Naczelny Sąd Administracyjny zajął stanowisko, iż decyzja o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nie powoduje nieodwracalnych skutków prawnych, a skutki te mogą być zniesione decyzją administracyjną stwierdzającą nieważność takiej decyzji. Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, iż decyzja o przekształceniu powoduje skutki materialnoprawne sprowadzające się do wykreowania prawa rzeczowego w postaci prawa własności gruntu oraz powstania stosunku obligacyjnego, którego przedmiotem jest zobowiązanie nabywców do uiszczenia opłaty za to przekształcenie. Nie wywołuje ona innych skutków w sferze cywilnoprawnej, o ile w wyniku jej wydania nie doszło do żadnej czynności cywilnoprawnej, na przykład umowy przenoszącej własność. Wobec tego skutek prawny nadaje się do zniesienia w drodze czynności organu administracji, dokonanej w ramach jego kompetencji (por. wyrok WSA w Gdańsku z dnia 5 października 2016 r.).

4.4. W analizowanej sprawie nie doszło do zbycia przez beneficjentów przysługujących im udziałów w prawie współużytkowania wieczystego gruntu, a następnie udziałów we współwłasności nieruchomości na osobę trzecią. Nie miała zatem miejsca czynność prawna mająca skutek *erga omnes* inna niż rozważane wyżej przekształcenie użytkowania wieczystego we własność. Zauważyć należy, że charakteru takiego w szczególności nie posiadają wpisane w dziale III KW nr prawa i roszczenia o zawarcie przyrzeczonej umowy sprzedaży, wynikające z zawarcia umowy udokumentowanej aktem notarialnym na rzecz wspólników spółki cywilnej pod firmą

Zobowiązanie te nie mają charakteru prawnorzeczowego, a ich skutek prawny jest wyłącznie *inter partes* i stanowi wyłącznie ekspektatywę przyszłego prawa, które wspólnicy spółki cywilnej nabędą dopiero po dojdźciu do skutku umowy przyrzeczonej i zapłacie umówionej ceny nabycia nieruchomości. Po przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nie doszło do żadnej czynności cywilnoprawnej, a w szczególności do umowy przenoszącej własność nieruchomości.

Konkludując powyższe rozważenia na gruncie niniejszej sprawy Komisja uznała, iż nie wystąpiły nieodwracalne skutki prawne w związku z przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności oraz w związku ww. wpisem w księdze wieczystej nieruchomości przy ul. Puławskiej 137.

5. Strony postępowania rozpoznawczego

5.1. Na podstawie z art. 28 k.p.a. w związku z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. Na podstawie

art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. stroną postępowania rozpoznawczego przed Komisją jest m.st. Warszawa reprezentowane przez Prezydenta m.st. Warszawy. Jako strony postępowania przyjęto żyjących beneficjentów decyzji Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 23 listopada 2006 r. nr 4 _____ oraz z dnia 24 maja 2007 r., nr 1 _____

tj. E _____ U _____ M _____ R _____ W _____ F _____ , oraz D _____

F _____ Ponadto o wszczęciu postępowania rozpoznawczego KR I R 25/18 Komisja zawiadomiła następców prawnych A _____ F _____ – D _____ F _____ oraz

następców prawnych zmarłego M _____ F _____ (H _____ F _____ i K _____

Pawłowską). również oraz następcę prawnego – M _____ S _____ K _____ j – I _____

D. _____ K. _____

6. Konkluzja

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz ustalonego stanu faktycznego sprawy na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 30 ust. 1 pkt 4 i 4b w z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w związku z art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. Komisja stwierdziła nieważność decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 23 listopada 2006 r. nr

Warszawy z dnia 24 maja 2007 r. Nr
w całości.

oraz decyzji Prezydenta m.st.
(znak

Zastępca Przewodniczącego Komisji
Sebastian Kaleta

Pouczenie:

1. Niniejsza decyzja jest ostateczna (art. 16 k.p.a.). Strona może wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, ul. Jasna 2/4, 00-013 Warszawa, za pośrednictwem Komisji do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji (art. 52 § 1 p.p.s.a., art. 53 § 1 p.p.s.a oraz art. 54 § 1 p.p.s.a). Skarga powinna czynić zadość wymogom określonym w art. 57 p.p.s.a. Do skargi należy dołączyć jej odpisy i odpisy załączników dla doręczenia ich stronom (w tym dla tut. organu), a ponadto jeżeli w Sądzie nie złożono załączników w oryginale po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych (art. 47 § 1 p.p.s.a.).
2. Wpis od skargi do sądu administracyjnego ma charakter stały i wynosi 200 (dwieście) zł zgodnie z § 2 ust. 3 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 221 poz. 2193, z późn. zm.).
3. W myśl zaś art. 243 § 1 p.p.s.a. stronie może być przyznane – na jej wniosek – prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy powinien zawierać oświadczenie strony obejmujące dokładne dane o stanie majątkowym i dochodach, a jeżeli wniosek składa osoba fizyczna, ponadto dokładne dane o stanie rodzinnym oraz oświadczenie strony o niezatrudnieniu lub niepozostawianiu w innym stosunku prawnym z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub rzecznikiem patentowym. Wniosek składa się na urzędowym formularzu według ustalonego wzoru (art. 252 § 1 i § 2 p.p.s.a.). Zgodnie zaś z art. 244 § 1 p.p.s.a. prawo

pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.

4. Z uwagi na to, że doręczenie decyzji następuje w formie publicznego ogłoszenia na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w zw. z art. 49 § 1 k.p.a. Komisja informuje, że z treścią decyzji strony mogą zapoznać się w urzędzie zapewniającym obsługę administracyjną i biurową Komisji w dniach i godzinach pracy tego urzędu.
5. W myśl zaś art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa strony mogą być zawiadamiane o wszczęciu postępowania, decyzjach i innych czynnościach Komisji poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości. Zawiadomienie albo doręczenie uważa się za dokonane po upływie 7 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Decyzję otrzymują:

1. Prezydent m.st. Warszawy, pl. Bankowy 3/5, pok. 129, 00-950 Warszawa;
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. | _____
7. | _____
8. | _____